

Filosofie a filosofémata (orig. 2008)

Filosofie je především reflexe (byť na pouhou reflexi nemůže být redukována, takže nikdy není jenom reflexí, tj. pouhou reflexí – ale tam, kde je reflexe nedostatek nebo kde dokonce chybí, určitě žádná filosofie není možná, leda nějaké její relikty (z minulosti), a pro toho, kdo už do filosofie trochu pronikl, eventuelně též nějaká filosofémata, neboť ta je zapotřebí rozpoznat již na základě jistých zkušeností). Filosofující se musí vždycky vztáhnout k nějakému tématu, ale cílem filosofie není nakonec něco prokázat a tvrdit, nýbrž každý důkaz a každé tvrzení podrobovat vždy novým reflexím (a to platí samozřejmě také pro všechny důkazy a pro všechna tvrzení vlastní). Takže „zvládnout téma“, eventuelně „vyčerpát téma“ nemůže být legitimním filosofickým cílem. Je to spíš jen vnější tlak, který filosofa žene do „vyčerpání tématu“, zejména tlak soutěže s jinými mysliteli (většinou schopnými a nadanými, ale často bez vnitřního skutečného filosofického nasazení, tj. bez „tlaku“ vnitřní nutnosti); bývá jistě oprávněným zvykem něco podobného požadovat u doktorské nebo ještě habilitační práce, ale o smysluplnosti tohoto druhu požadavků by bylo možno diskutovat (je to jen malá část obecné tendence se vyhnout obsahovému hodnocení a převést vše na jakousi neadresnou a neosobní kvantifikaci). Je to však záležitost spíš úřednická, podobně jako předpisovat minimální počet stran, způsob citování a podobně. Na vlastní filosofické práci musí být především vidět usilovné pronikání k tématu, k „věci samé“, a to nelze nahradit poukazováním k jiným autorům ani jejich citacemi.

(Písek, původně 080623-n; malé úpravy 100818-1.)